Lietas Nr. 11400010815
Lietas arhīva Nr. KA05-0170-15/05

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Valmierā 2015.gada 10.novembrī

Vidzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesneši G.Kukaine
E.Driba un M.Lapiņš

apelācijas kārtībā rakstveida procesā izskatīja krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. C/ iesniegto apelācijas sūdzību par Cēsu rajona tiesas 2015.gada 10.jūnija spriedumu un

k o n s t a t ē j a :

Ar Cēsu rajona tiesas 2015.gada 10.jūnija spriedumu

/pers. C/, personas kods /personas kods/, -

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz diviem mēnešiem.

Ar Cēsu rajona tiesas 2015.gada 10.jūnija spriedumu /pers. C/ atzīts par vainīgu un notiesāts pēc Krimināllikuma 168.[1]panta par to, ka viņš ļaunprātīgi nepildīja nolēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību. Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos pirmās instances tiesas spriedumā norādītos apstākļos:

/pers. C/, būdams persona, kuram ar 2015.gada 12.februāra Cēsu rajona tiesas lēmumu piemēroti pagaidu aizsardzības līdzekļi pret vardarbību, un 2015.gada 17.februārī viņš pret parakstu brīdināts par sekām, kādas iestāsies, ja viņš nepildīs tiesas nolēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, pārkāpjot tiesas nolēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļu pret vardarbību piemērošanu, 2015.gada 19.februārī plkst.17:43:50 un plkst.17:43:51, nosūtot /pers. D/ uz mobilo telefonu īsziņas, pārkāpa noteikto aizliegumu jebkurā veidā sazināties ar /pers. D/. Pēc tam 2015.gada 21.februārī plkst.00:10, pārkāpjot tiesas nolēmumu par pagaidu aizsardzības līdzekļu par vardarbību piemērošanu, /pers. C/ ieradās /adrese/, kur naktī skatījās uz /pers. D/ pa dzīvojamās mājas dzīvokļa Nr.1 logiem, uzturot vizuālu saskari ar /pers. D/.

Tādējādi /pers. C/ ļaunprātīgi nepildīja Cēsu rajona tiesas 2015.gada 12.februāra lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, ar kuru /pers. C/ tika noteikti aizliegumi: 1) atrasties mājoklim /adrese/, kurā pastāvīgi dzīvo /pers. D/, tuvāk par 100 metriem; 2) aizliegt /pers. C/ satikties ar /pers. D/ un uzturēt ar to fizisku vai vizuālu saskari; 3) aizliegt /pers. C/ jebkurā veidā sazināties ar /pers. D/.

Pirmās instances tiesas sēdē /pers. C/ atzinis savu vainu visā viņam pēc Krimināllikuma 168.[1]panta izvirzītajā apsūdzībā, nav apstrīdējis noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju, kā arī ir piekritis pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai. Cēsu rajona tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav radušās šaubas par apsūdzētā /pers. C/ vainu, tāpēc saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu lieta pirmās instances tiesā izskatīta, neizdarot pierādījumu pārbaudi.

Par pirmās instances tiesas spriedumu iesniegtajā apelācijas sūdzībā apsūdzētais /pers. C/ apstrīdējis spriedumu daļā par viņam noteikto īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu tā barguma dēļ. Apsūdzētais lūdzis nepiemērot īslaicīgu brīvības atņemšanu, norādot, ka viņš ir gatavs izciest prokurora prasīto sodu – piespiedu darbu. Apsūdzētā lūgums par soda mīkstināšanu pamatots ar to, ka liegums tuvoties pieņemts ļoti ātri, nenoskaidrojot visus faktus. Apsūdzētais norādījis, ka ar /pers. D/ dzīvo kopā jau no 1987.gada, vēl joprojām abi dzīvojot kopā, un nekāda vardarbība nav bijusi. Šobrīd esot kopā ar savu ģimeni un nevēloties, ka tā cieš dēļ viņam piespriestā brīvības atņemšanas soda. Sūdzībai /pers. C/ pievienojis Cēsu rajona tiesas 2015.gada 17.jūnija lēmuma norakstu. Ar šo lēmumu atcelti pret /pers. C/ ar Cēsu rajona tiesas 2015.gada 12.februāra lēmumu piemērotie līdzekļi pagaidu aizsardzībai pret vardarbību. Lēmumā konstatēts, ka pieteikumus par piemēroto pagaidu aizsardzības līdzekļu atcelšanu iesnieguši gan /pers. C/, gan /pers. D/, kuri tiesas sēdē pieteikumus uzturējuši, norādot, ka ir saliguši mieru un nav nepieciešams turpmāk piemērot līdzekļus pagaidu aizsardzībai pret vardarbību. Turkklāt /pers. D/ nav tiesā cēlusi prasību pret /pers. C/.

Prokurori un apsūdzētais /pers. C/ desmit dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas par lietas pieņemšanu iztiesāšanai rakstveida procesā nav pieteikuši noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim un nav iebilduši pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā.

Ņemot vērā, ka apsūdzētā iesniegtajā apelācijas sūdzībā izteikts lūgums tikai par piespriestā soda mīkstināšanu, turklāt lieta pirmās instances tiesā izskatīta bez pierādījumu pārbaudes un piespriestais sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu, kas ilgāka par pieciem gadiem, tad Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka /pers. C/ iesniegtā apelācijas sūdzība izskatāma rakstveida procesā, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 559.panta ceturtās daļas 3.punkta un 561.[1]panta pirmās daļas nosacījumiem nolēmumu šajā lietā ir iespējams pieņemt pēc lietā esošajiem materiāliem.

Izmantojot Kriminālprocesa likuma 559.panta piektās daļas 2.punktā paredzētās tiesības, Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurors A.Silavs rakstveidā iesniedzis viedokli par apsūdzētā /pers. C/ apelācijas sūdzību. Prokurors paudis viedokli, ka ir pamats apmierināt apsūdzētā /pers. C/ iesniegto apelācijas sūdzību. Lai gan pirmās instances tiesa spriedumā esot norādījusi, ka pie soda noteikšanas tiek ņemti vērā Krimināllikuma 46.pantā paredzētie soda noteikšanas vispārīgie principi un Krimināllikuma 35.pants attiecībā uz soda mērķi, tiesa tomēr neesot ievērojusi vairākus būtiski nozīmīgus apstākļus. Tiesa neesot noskaidrojusi, vai laikā no 2015.gada februāra mēneša līdz krimināllietas izskatīšanas brīdim nav mainījušās savstarpējās saskarsmes attiecības starp /pers. C/ un /pers. D/ un vai /pers. D/ tiesas noteiktajā termiņā līdz 2015.gada 12.martam nav cēlusi prasību tiesā pret /pers. C/. Tiesa spriedumā neesot pilnībā ņēmusi vērā faktu, ka /pers. C/ agrāk kriminālī sodīts par cita rakstura un smaguma noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, nav ņemts vērā arī izdarītā krimināļpārkāpuma raksturs un nav vērtēts, cik lielā mērā apsūdzētā rīcība apdraudēja ģimeni, kā arī nav pamatots, kādēļ tiesa uzskatījusi, ka soda mērķi iespējams panākt, tikai piemērojot pašu bargāko soda veidu – īslaicīgu brīvības atņemšanu, nevis piespiedu darbu. No Cēsu rajona tiesas 2015.gada 17.jūnijā pieņemtā lēmuma esot redzams, ka tiesa, izskatot /pers. C/ un /pers. D/ pieteikumus, nolēmusi atcelt pret /pers. C/ piemērotos līdzekļus pagaidu aizsardzībai pret vardarbību, tātad, faktiski uz krimināllietas izskatīšanas brīdi no /pers. D/ puses nekādi pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi pret /pers. C/ nav bijuši vairs nepieciešami, jo viņi saliguši mieru. Pie šādiem apstākļiem

apsūdzētajam /pers. C/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 168.[1]panta prokurors vērtējis kā pārāk bargu, norādot, ka apsūdzētajam nosakāms sods piespiedu darba veidā uz 80 stundām, kā to lūgusi valsts apsūdzības uzturētāja pirmās instances tiesas sēdē.

Apsvērusi apelācijas sūdzības motīvus un iepazinusies ar apsūdzētā personu raksturojošiem datiem, kā arī izvērtējusi prokurora rakstveida viedoklī paustās atziņas, Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka ir pamats apmierināt /pers. C/ iesniegto apelācijas sūdzību. Līdz ar to Cēsu rajona tiesas 2015.gada 10.jūnija spriedums ir atceļams daļā par /pers. C/ noteikto īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu, un sods ir mīkstināms, nosakot apsūdzētajam sodu piespiedu darba veidā.

Iztiesājot lietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā soda mīkstināšanas nolūkā iesniegto apelācijas sūdzību, Vidzemes apgabaltiesai nerodas šaubas par Cēsu rajona tiesas konstatēto /pers. C/ vainīgumu un viņa atbildību pastiprinošiem apstākļiem, tāpēc nav pamata lietas iztiesāšanas robežu paplašināšanai apelācijas instances tiesā. Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka /pers. C/ ir izdarījis pirmās instances tiesas spriedumā aprakstītās darbības, kuras Cēsu rajona tiesa pareizi kvalificējusi Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Nosakot sodu /pers. C/, pirmās instances tiesa spriedumā norādījusi, ka tā vadās no Krimināllikuma 35. un 46.panta prasībām. Cēsu rajona tiesa ņēmusi vērā to, ka /pers. C/ izdarītais noziedzīgais nodarījums atbilstoši Krimināllikuma 7.panta otrās daļas noteikumiem klasificējams kā kriminālpārkāpums. Pirmās instances tiesa vēl ņēmusi vērā to, ka apsūdzētais agrāk vairākas reizes ticis tiesāts par dažāda veida noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, turklāt viņam nav dzēsta sodāmība pēc Cēsu rajona tiesas 2014.gada 14.maija sprieduma, ar kuru viņš notiesāts pēc Krimināllikuma 312.panta, piemērojot Krimināllikuma 51.panta pirmās daļas nosacījumus, ar brīvības atņemšanu uz četriem mēnešiem 16 dienām (nolēmums stājies spēkā 2014.gada 27.maijā), atbrīvots pēc soda izciešanas 2014.gada 21.decembrī. Tāpat pirmās instances tiesa ņēmusi vērā to, ka /pers. C/ ir atzīstams par administratīvi sodītu personu. Cēsu rajona tiesa atzinusi, ka /pers. C/ ir sodāms ar Krimināllikuma 168.[1]panta sankcijā paredzēto īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu, nevis ar citiem minētā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem (piespiedu darbu vai naudas sodu), jo apsūdzētais jau agrāk vairākkārt sodīts par tīšu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, to skaitā par izvairīšanos no tiesas noteiktā soda izciešanas, turklāt jauns noziedzīgs nodarījums izdarīts divu mēnešu laikā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes, nedzēstas sodāmības laikā. Cēsu rajona tiesa uzskatījusi, ka Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi nav iespējams panākt, piemērojot apsūdzētajam alternatīvos sodus, tāpēc sods /pers. C/ noteikts īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā.

Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa, nosakot /pers. C/ sodu īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā, nav pietiekoši rūpīgi izvērtējusi Krimināllikuma 46.panta otrajā un ceturtajā daļā ietvertos soda noteikšanas vispārīgos principus, tāpēc noteikusi apsūdzētajam nesamērīgi bargu sodu.

Cēsu rajona tiesa nav pareizi novērtējusi /pers. C/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma kaitīgumu. Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums ietverts Krimināllikuma XVII nodaļā (Noziedzīgi nodarījumi pret ģimeni un nepilngadīgajiem), nevis šā likuma XXIII nodaļā (Noziedzīgi nodarījumi pret jurisdikciju). Tādējādi likumdevējs uzsvēris, ka kriminālatbildība par minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu paredzēta, lai efektīvi aizsargātu personu no vardarbības, ko rada viņas tuvinieki. Krimināllikuma 168.[1]pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums, protams, apdraud arī jurisdikcijas intereses, tomēr šīs intereses ir vērtējamas kā papildu tiešais objekts.

Iztiesājot krimināllietu /pers. C/ apsūdzībā par to, ka viņš ļaunprātīgi nepildīja Cēsu rajona tiesas 2015.gada 12.februāra lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, pirmās instances tiesa nenoskaidroja, vai laikā pēc minētā lēmuma pieņemšanas nav mainījušās savstarpējās saskarsmes attiecības starp apsūdzēto un /pers. D/, kā arī atstāja bez ievērības faktu, ka /pers. D/ minētajā lēmumā noteiktajā termiņā (līdz 2015.gada 12.martam) nebija cēlusi prasību tiesā pret apsūdzēto.

No apelācijas sūdzībai pievienotā Cēsu rajona tiesas 2015.gada 17.jūnija lēmuma noraksta (lietas 78.lapā) redzams, ka septiņas dienas pēc krimināllietas izskatīšanas pirmās instances tiesā tikuši atcelti pret /pers. C/ ar 2015.gada 12.februāra lēmumu piemērotie līdzekļi pagaidu aizsardzībai pret vardarbību, jo /pers. D/ saligusi mieru ar apsūdzēto un norādījusi, ka nav nepieciešams piemērot nekādus aizsardzības līdzekļus.

Šādos apstākļos Vidzemes apgabaltiesa secina, ka Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā noteikto soda mērķi iespējams sasniegt, nosakot /pers. C/ Krimināllikuma 168.[1]panta sankcijā paredzēto sodu piespiedu darba veidā. Vidzemes apgabaltiesas ieskatā, šāds soda veids visvairāk atbilst /pers. C/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam, kā arī paša apsūdzētā personībai, ņemot vērā, ka iepriekš viņš tiesāts par cita rakstura noziedzīgiem nodarījumiem.

Apsvērusi jautājumu par /pers. C/ nosakāmā soda mēru, Vidzemes apgabaltiesa ņem vērā apsūdzētā atbildību ietekmējošos lietas apstākļus.

Pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par /pers. C/ atbildību mīkstinošu apstākli pamatoti ir atzinusi savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu. Iztiesājot lietu apelācijas kārtībā, Vidzemes apgabaltiesa nekādus citus apsūdzētā atbildību mīkstinošus apstākļus nekonstatēja. Noziedzīgu nodarījumu recidīvu iepriekšējās nedzēstās sodāmības dēļ Cēsu rajona tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu pamatoti atzinusi par /pers. C/ atbildību pastiprinošu apstākli.

Tā kā lietā konstatēts viens apsūdzētā atbildību mīkstinošs un viens atbildību pastiprinošs apstāklis, tad Vidzemes apgabaltiesa secina, ka /pers. C/ sodīšanai par izdarīto noziedzīgo nodarījumu būs samērīgs valsts apsūdzības uzturētājas pirmās instances tiesā pieprasītais soda mērs - piespiedu darba piemērošana uz astoņdesmit stundām.

Ievērojot augstāk teikto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.,564. un 565.pantu, Vidzemes apgabaltiesa

n o s p r i e d a :

Atcelt Cēsu rajona tiesas 2015.gada 10.jūnija spriedumu daļā par /pers. C/ noteikto sodu.

Sodīt /pers. C/ pēc Krimināllikuma 168.[1]panta ar piespiedu darbu uz 80 (astoņdesmit) stundām.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574. vai 575.pantā norādīto iemeslu dēļ, 10 dienu laikā pēc sprieduma pieejamības dienas iesniedzot kasācijas sūdzību (kasācijas protestu) Vidzemes apgabaltiesā.

Apelācijas instances tiesas nolēmums pieejams 2015.gada 11.novembrī pēc plkst.15.00.

Tiesneši G.Kukaine

E.Driba